

KORRALDUS

15.07.2026 nr DM-136212-9

Pombre uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/526861 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61, Maa- ja Ruumiameti 07.05.2026 kirja nr 7-1/26/5738-2, Viljandi Vallavalitsuse 16.06.2026 korralduse nr 268 ning osaühingu MOREEN 08.04.2026 esitatud taotluse nr T-L.MU/1032671, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda osaühingule MOREEN (registrikood 10353946) Pombre uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/526861 kehtivusajaga 3 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavaks tingimuseks: kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada Maa- ja Ruumiametile ning sõlmida raadamise leping Riigimetsa Majandamise Keskusega.

1.3. Avalikustada osaühingule MOREEN Pombre uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/526861 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Geoloogilise uuringu luba nr L.MU/526861 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

2.1. Osaühing MOREEN (registrikood 10353946, aadress Kuuri, Võisiku küla, Põltsamaa vald, Jõgeva maakond, Eesti; edaspidi ka *taotleja*) esitas 08.04.2026 Keskkonnaametile Pombre uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (*uuringuloa*) taotluse. Nõuetekohane taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (*KOTKAS*) 08.04.2026 menetluse nr M-136212 juurde dokumendina nr DM-136212-1.

Taotletav Pombre uuringuruum asub Viljandi maakonnas Viljandi vallas Lolu külas riigile kuuluval kinnistul Pombre 2 karjäär (katastritunnus 57001:001:0022, kinnistu nr 2835239, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%), mille riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet (*MaRu*).

Taotletava Pombre uuringuruumi teenindusala kattub täielikult Pombre kruusamaardla

(maavarade registri registrikaart nr 262) ehituskruusa aktiivse tarbevaru plokkidega 4, 7, 8 ja 9, ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokkidega 2, 3, 5 ja 6 ning täiteliiva aktiivse tarbevaru plokiga 17. Nimetatud plokid kuuluvad Pombre II kruusakarjääri (keskkonnaluba nr VILM-069) mäeeraldise koosseisu, kus kogu ala ulatuses on toimunud liiva ja kruusa kaevandamine peaaegu mäeeraldise põhjani, karjääri põhja kõrgused jäävad valdavalt vahemikku 68,5-71,8 abs m. Taotletava uuringuruumi pindala on 10,19 ha, mis kattub olemasoleva Pombre II kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaaga. Eeldatavasti jätkub liiva- ja kruusalasundi levik ka olemasoleva karjääri põhjast sügavamal ja külgnevalt. Kui geoloogilise uuringu tulemusel kinnitatakse alal aktiivne tarbevaru, soovib osahing MOREEN taotleda sinna kaevandamisõigust, et kaevandamist jätkata töötavast karjäärist.

Tegemist on liiva ja kruusa tarbevaru uuringuga, mille käigus planeeritakse rajada kuni 20 puurauku ja kuni 20 uuringukaevet sügavusega kuni 15 m; hüdrogeoloogilised katsetööd: veetasemete mõõtmine; muud kavandavad sihtotstarbelised tööd: proovid granulomeetrilise koostise määramiseks ning füüsikalise-mehaanilisteks katseteks, topograafiline mõõdistamine.

Loa taotletav kehtivusaeg on 3 aastat.

2.2. Pombre uuringuruumi teenindusala kattub osaliselt Loodi-Nõmme kõrvalmaantee nr 24160 tee kaitsevööndiga (ca 1,73 ha ulatuses). Samuti on osaline kattumine ala kaguküljel elektriõhuliini kaitsevööndiga (väline ID: 21901509; Nimi: AMKA.3x35+50) ja elektriõhuliini mastitõmmitsa või toe kaitsevööndiga (vid 51733148 ja 213429906). Uuringu teostamisel uuringupunkte tee ja elektripaigaldiste kaitsevöönditesse ei rajata.

Taotletava Pombre uuringuruumi teenindusalal ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitsealasid, samuti ei ole ettepanekuid uute alade kaitse alla võtmiseks. Kaitsealuseid loodusobjekte ja elupaigatüüpe uuringuruumi teenindusalal ei ole. Loodi looduspark (EELIS kood KLO1000241) jääb enam kui 500 m kaugusele.

Põhikaardi andmetel asub lähim eluhoone Pombre uuringuruumist ca 90 m kaugusel teisel pool Loodi-Nõmme kõrvalmaanteed Pombre katastriüksusel (tunnus 57002:001:0730, sihtotstarve maatulundusmaa 100%).

2.3. Maapõueseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus (Eesti Geoloogiateenistuse 13.04.2026 kiri nr 13-1/26-574; MaaPS § 27 lõige 2).

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa taotluse menetluse algatamise teate 22.04.2026 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 22.04.2026 kirjaga nr DM-136212-3. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igal ajal õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ja

vastuväiteid ei laekunud.

MaaPS § 27 lõike 3 kohaselt palus Keskkonnaamet 22.04.2026 kirjaga nr DM-136212-5 riigivara valitseja volitatud asutuse MaRu nõusolekut katastriüksuse Pombre 2 karjäär (katastritunnus 57001:001:0022) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

MaRu nõustus 07.05.2026 kirjaga nr 7-1/26/5738-2 (registreeritud KOTKAS-s 07.05.2026 numbriga DM-136212-6) uuringute tegemisega järgmisel tingimusel: *kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada Maa- ja Ruumiametile ning sõlmida raadamise leping Riigimetsa Majandamise Keskusega.*

Riigivara valitseja esitatud tingimus määratakse uuringuloa täiendavaks tingimuseks muutmata kujul.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja uuringuloa taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Avatud menetluse algatamise teade ja taotlus on edastatud Viljandi Vallavalitsusele 22.04.2026 kirjaga nr DM-136212-4, milles määrati taotlusele arvamuse andmise tähtajaks 22.06.2026. Viljandi Vallavalitsus (*Viljandi Vallavolikogu on 27.04.2023 määruse nr 36 „Õigusaktidega kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsuse organi või kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud keskkonna alaste küsimuste lahendamise volitamine“ § 1 lõikega 1 delegeerinud Viljandi Vallavalitsuse pädevusse MaaPS-ga kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse organi pädevusse antud küsimuste otsustamise ja ülesannete täitmise*) nõustus 16.06.2026 korraldusega nr 268 (registreeritud KOTKAS-s 19.06.2026 numbriga DM-136212-7) uuringuloa andmisega tingimusi esitamata.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani loa andja haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja 26.06.2026 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Lisaks teavitati eelnõude valmimisest asjast huvitatud isikuid sh Viljandi Vallavalitsust 26.06.2026 kirjaga nr DM-136212-8.

Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lõigetele 1 ja 3 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist taotluse esitajale ja huvitatud isikutele, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav haldusakt puudutada, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis osaühingult MOREEN 26.06.2026 kirjaga nr DM-136212-8 arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise korralduse ja uuringuloa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt 10.07.2026.

Osaühing MOREEN arvamust ei esitanud.

3. KAALUTLUSED

3.1. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis osaühingu MOREEN 08.04.2026 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (*määrus nr 1*) ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanähtimissüsteemi seaduses (KeHJS) sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa taotluse menetlemiseks.

Riigilõivuseaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1060 eurot tasutud 03.04.2026.

3.2. KeHJS § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹“ (*määrus nr 224*). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostajaks on taotluse vormil märgitud OÜ J.Viru Markseidribüroo (registrikood 11644539, aadress Tartu mnt 84a-50, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

Juhul kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekäitluste ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeohutuse jätteseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjättemekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jättemekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekäitluste ei teki ning seetõttu ei ole jättemekava koostamine ja esitamine vajalik.

3.3. Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Uuringuluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja

kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2).

Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Riigivara valitseja volitatud asutus MaRu nõustus kinnistu Pombre 2 karjäär geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil kasutamisega tingimuslikult. Seega on nimetatud kinnistul uuringute teostamise eelduseks selle tingimuse täitmine ja uuringuloale märgitakse täiendavaks tingimuseks: *kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada Maa- ja Ruumiametile ning sõlmida raadamise leping Riigimetsa Majandamise Keskusega.*

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

3.4. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva ja kruusa uuringuteks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuste-, kiirguse- ja lõhnaärringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring viiakse läbi nii ekskavaatoriga kaevandite rajamise teel kui ka puurmasinaga tigupuurimise meetodil. Uuringupunktides tehakse kaevandid või puuraugud kuni kasuliku kihi lamamini, aga mitte sügavamale kui 15 m. Uuringupunktide esialgselt planeeritavad asukohad on toodud uuringuruumi teenindusala plaanil, kuid tööde käigus nende asukoht ja hulk täpsustub. Seepärast soovitakse alale rajada kuni 20 puurauku ja kuni 20 kaevandit.

Kõik uuringupunktid kirjeldatakse ning neist võetakse proovid laboratoorseteks katsetusteks (terastikulise koostise ja füüsikalise-mehaaniliste omaduste analüüsiks akrediteeritud täitematerjalide laboris). Hüdrogeoloogilise olukorra väljaselgitamiseks mõõdetakse vee

ilumisel uuringupunktides veetasemed. Peale proovide võtmist suletakse uuringupunktid samast kohast väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloo andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringuloo andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. MaRu nõustus 07.05.2026 kirja nr 7-1/26/5738-2 Pombre 2 karjäär kinnistul uuringute tegemisega tingimusel, mis lisatakse antava uuringuloo täiendavaks tingimuseks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2 - 5, 8 ja 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenud. Pombre uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega keskkonnaregistrisse kantud muid kaitstavaid loodusobjekte, samuti ei ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

Kuna uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse keskkonnaluba kaevandamiseks, on uuringuloo taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloo andmisega. Viljandi Vallavalitsus nõustus 16.06.2026 korraldusega nr 268 uuringuloo andmisega tingimusi esitamata. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloo andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning osaühing MOREEN ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade 14.07.2026).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloo andmisest keeldumise alused puuduvad.

Uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning uuringuloa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnaloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Merike Rosin

peaspetsialist juhataja ülesannetes

maapõuebüroo

Lisad:

1. Geoloogilise uuringu luba
2. Pombre uuringuruumi teenindusala plaan (1).pdf

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Maa- ja Ruumiamet, Viljandi Vallavalitsus

Marin Varblane

vanemspetsialist

maapõuebüroo